

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 423/2020
17.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., Општина ..., чији је пуномоћник Александар Јовчић, адвокат из ..., против тужене ОШ "Предраг Девеџић" из Врањске Бање, чији је пуномоћник Стојан Илић, адвокат из ..., ради поништаја решења о престанку радног односа и накнади штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1244/19 од 22.10.2019. године, у седници одржаној 17.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене ОШ "Предраг Девеџић" из Врањске Бање, изјављена против пресуде Апелационог суда Нишу Гж1 1244/19 од 22.10.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 915/2018 од 29.01.2019. године, ставом 1. изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је поништено, као незаконито, решење директора ОШ "Предраг Девеџић" из Врањске бање и то: решење бр. 769 од 30.11.2005. године, решење бр. 813 и 814 од 29.12.2005. године и решење бр. 82 од 03.02.2006. године. Ставом 2. изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је наложено туженој да тужиоца врати у радни однос на радно место ... или друго радно место према степену његове стручне спреме. Ставом 3. изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је наложено туженој да му исплати све заостале зараде почев од 31.12.2005. године, као дана незаконитог престанка радног односа, па све до 20.11.2017. године, као дана израде налаза и мишљења вештака финансијске струке и то за сваки месец појединачно, са затезном каматом која на месечне износе доспева на начин наведен у том ставу изреке. Ставом 4. изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је наложено туженој да за тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање на досуђене износе зараде за период од 31.12.2005. године, па до 20.11.2017. године, као у ставу трећем изреке пресуде, а преко надлежне пореске управе. Ставом 5. изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 662.700,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде па до исплате.

Пресудом Апелационог суда Нишу Гж1 1244/19 од 22.10.2019. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужене и потврђена пресуда Основног суда у Врању П1 915/18 од 29.01.2019. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на жалбу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је доставио одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11 ... 87/18), па је нашао да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у сталном радном односу код тужене, као наставник ..., привремено распоређен на радно место ... у ученичкој задрузи "... " тужене школе. Правноснажном пресудом Општинског суда у Врању П1 807/06 од 28.02.2007. године, поништено је решење директора ОШ "Предраг Девеџић" из Врањске Бање бр. 19 од 16.01.2003. године, којим је тужилац распоређен на радно место ... у школи у ученичкој задрузи "...", као незаконито. На захтев тужиоца тужена је донела решење бр. 572 од 03.10.2005. године, којим му је утврдила годишњи одмор за 2005. годину у трајању од 25 дана, тако да први део, у трајању од 14 радних дана, тужилац користи од 01.10.2005. године до 20.10.2005. године. Тужилац је искористио први део годишњег одмора, у складу са овим решењем. Дана 19.10.2005. године, док је тужилац био на годишњем одмору, тужени је донео решење бр. 631 којим је одлучио да тужилац остаје нераспоредан од 21.10.2005. године, и да ће своја права и обавезе, као запослени за чијим радом је престала потреба, остваривати у складу са законом и посебним решењем директора, те да ће послодавац, са тим даном, закључити радни стаж тужиоцу и одјавити га код надлежног завода, ради пријављивања на тржиште рада. Након тога, директор туженог је, решењем бр. 769 од 30.11.2005. године, ставио ван снаге решење бр. 631 од 19.10.2005. године и тужиоца упутио на социјални програм за раскид радног односа, по Закључку Владе Републике Србије 05 бр. 21-6578/2005 од 20.10.2000. године, на основу опције за коју се запослени определи. Решењем бр. 813 од 29.12.2005. године, тужена је утврдила да је тужилац остао нераспоредан почев од 01.01.2006. године, а решењем бр. 814 од 29.12.2005. године, директор тужене је одлучио да се тужиоцу исплати отпремнина у износу од 212.068,80 динара, те да истом престаје радни однос код тужене закључно са 31.12.2005. године. Запослени остварује новчану накнаду у складу са прописима о запошљавању и не може, у наредних 10 година, засновати радни однос код директних и индиректних корисника буџетских средстава, на свим нивоима власти. Тужена је на текући рачун тужиоца уплатила дана 12.01.2006. године износ од 176.724,00 динара, дана 19.01.2006. године износ од 35.345,00 динара, а дана 31.01.2006. године износ од 18.693,00 динара, на име отпремнине. Тужилац није тражио да буде обухваћен социјалним програмом,

јер је болестан човек, а за лечење му је потребно здравствено осигурање. Благовремено је тражио поништај свих спорних решења, на које је, такође, благовремено изјављивао приговоре, о којима тужена није одлучивала доношењем другостепених одлука.

Код утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев тужиоца и поништили као незаконита предметна решења тужене, наложили јој да тужиоца врати на рад на радно место ... или друго радно место према степену његове стручне спреме и тужену обавезали да тужиоцу исплати, са каматом, све заостале зараде, почев од 31.12.2005. године, као дана незаконитог престанка радног односа па до 20.11.2017. године и да му уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање на досуђене износе зарада за горе наведени период, имајући у виду да тужена није доказала да је тужилац поднео захтев којим је тражио да буде проглашен технолошким вишком.

По оцени Врховног касационог суда, одлуке нижестепених судова засноване су на правилној примени материјалног права.

Влада Републике Србије је, дана 20.10.2005. године, донела Закључак, којим је задужено Министарство просвете да припреми акциони план за решавање вишка запослених, у циљу спровођења рационализације у области образовања, тако да активности започињу одмах јавним позивом запосленима у образовању, да се изјасне о прихватању престанка радног односа, уз исплату одговарајуће отпремнине, која је по избору запосленог најповољнија за њега, уз навођење три опције. Тужена није доказала да је такав позив упутила запосленима, нити да се тужилац изјаснио о прихватању престанка радног односа, уз исплату одговарајуће отпремнине.

Одредбом члана 133. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС" бр. 62/03), прописано је да на решење о остваривању права, обавеза и одговорности, запослени има право на приговор органу управљања у року од 8 дана од дана достављања одлуке, односно решења. Ставом 2. те одредбе Закона, прописано је да је орган управљања дужан да одлучи о приговору, у року од 15 дана, а ставом 3., да, ако надлежни орган не одлучи о приговору у утврђеном року, или ако запослени није задовољан другостепеном одлуком, може да се обрати надлежном суду у року од 15 дана.

Правне последице незаконитог престанка радног односа, прописане су у одредби члана 191. Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 24/05), тако што, у смислу става 1.те одредбе Закона, ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио.

Наводима ревизије туженог оспорава се правилност утврђеног чињеничног стања, а то није разлог због ког ревизија може да се изјави, сходно одредби члана 407. Закона о парничном поступку. С тим у вези, без утицаја на одлучивање су наводи ревизије тужене о томе да је тужилац тужбу суду за поништај предметних решења поднео неблаговремено, пошто су нижестепени судови, супротно тим наводима ревизије, изведеним доказима утврдили да је тужилац благовремено тражио поништај свих спорних решења. Тужена у ревизији такође указује да је требало да тужилац

тражи поништај одлука Школског одбора, чије су одлуке коначне. Међутим, у конкретном случају, нижестепени судови су утврдили да је тужилац улагао приговоре против свих решења тужене, о којима Школски одбор није одлучивао, због чега се тужилац тужбом обратио надлежном суду, на начин прописан одредбом члана 133. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања, горе цитираном. Без утицаја на одлучивање су наводи ревизије туженог о томе да је дискутабилно питање реинтеграције запосленог у радни однос, јер тужилац нема положен државни испит. Ово због тога што је реинтеграција запосленог законска последица незаконитог престанка радног односа, сходно одредби члана 191. став 1. Закона о раду.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци ове пресуде донео у смислу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић